

18:59 18:00

עלון המסע

לפרשת השבוע

האלינו

הפסרה: וידבר דוד

הלימוד בגיליון מוקדש.....

אל תעשה

ניתן להקדיש ללא עלות את הגיליון

אשרי אדם מצא חכמה
ואדם יפיק רבונה

דבר תורה על הפרשה

אל תעש תפילתך קבע

תרס"א - תשע"ד 1920-2013

מה אומרים על העלון ?
נשמח לשמוע - 0506255911
elial@eca.gov.il

"האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ" (לב, א) שאל הרה"ק מקוצק זי"ע הרי משה רבינו היה עניו מכל האדם, וכיצד הרהיב לומר: "האזינו השמים"? והשיב: דמכאן רואים דכול כמה שאדם יותר שפל בעיניו, יש לו יותר הזכות לתבוע מהשמיים שיצייתו לו.

"יערוף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי" (לב, ב) אמר על כך הרה"ק רבי שמחה בונים מפשיסחא זי"ע, דברי התורה הקדושה כמוהם כגשם היורד על הארץ. מה הגשם אינו מגלה את השפעתו על הצמחים מיד עם ירידתו, ורק לאחר זמן באה לידי ביטוי השפעתו הברוכה של הגשם, שהרווה את האדמה, בדומה לכך פועלים דברי התורה על שומעיהם, בשעה שהם נשמעים ללומדים, אין מבחינים מיד בהשפעתם החיובית והרוחנית, אך בסופו של דבר עתידים הם לפעול את פעולתם הברוכה על לומדי התורה.

מותר לדבר בבית הכנסת
רק עם ה' יתברך

בן ברטה ושלמה

העלון מוקדש לעילוי נשמת

זיסים אלכס

אליהו שלם בן מזל

שושנה בת ויקטוריה

זוהרה בת רחל

איציק הרוש

רפי גולן

ר' רחמים רובין

ברטה בת מרים

לאה חכמון בת מרים

יעקב אסטרוב בן זהבה

שלמה בן שושנה

אברהם בן שושנה

יִלְדֵי הַשָּׁמַיִם יְלָדִים יְקָרִים!

שְׁנֵי הַבָּנִים שָׁמְעוּ אֶת הַשְּׁאֵלָה וְאֶת פִּתְרוֹנָהּ, וּמִיד הִחְלוּ לַחֲשֹׁב וּלְבַדֵּק כִּי־צָדַק מְגִיעִים אֶל הַפִּתְרוֹן הַזֶּה. הַבֵּן הַגָּדוֹל וְהָרָשָׁע הִתְחִיל לַחֲשֹׁב, אֲבָל הָיוּ לוֹ טַעֲיוֹת, כִּי הַשְּׁאֵלָה הִיטָה קֶשֶׁה מְאֹד. הַפִּתְרוֹן שֶׁלוֹ יָצָא שׁוֹנָה לְגַמְרֵי מִזֶּה שֶׁנָּתַן הַמֶּלֶךְ

"קל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא" (דברים לב, ד)

למלך אחד היו שני בנים. הגדול היה רשע מרשע, והשני – צדיק ובעל מעשים טובים. המלך לא רצה שהבן הגדול יימלך אחריו, אלא העדיף שהבן הקטן יהיה היורש שלו. לכן חפש תרוץ איך לתת את המלוכה דווקא לבן השני. באחד הימים ערך המלך אספה גדולה של שרים, והזמין אליה גם את שני הבנים. "אני חפץ למנות את היורש שימלוך אחרי לאחר מותי", אמר המלך לבניו לעיני כל השרים. "המוכשר והמוצלח מביניכם – הוא יהיה יורש-העצר. עכשיו אציג בפניכם שאלה קשה בחשבון, וגם אמר לכם מראש את הפתרון. עליכם לגלות באיזו דרך מגיעים אל הפתרון הזה. מי שיצליח לגלות זאת – הוא יימלוך אחרי!" שני הבנים שמעו את השאלה ואת פתרונה, ומיד החלו לחשב ולבדק כיצד מגיעים אל הפתרון הזה. הבן הגדול והרשע התחיל לחשב, אבל היו לו טעויות, כי השאלה הייתה קשה מאד. הפתרון שלו יצא שונה לגמרי מזה שנתן המלך. מכיוון שהבן הזה היה גאותן, היה בטוח שהפתרון שלו הוא הנכון, ושאיבד המלך טועה. הוא אמר לאביו בגאווה: "הייתה לך טעות. הפתרון שאמרת איננו נכון! הפתרון האמיתי הוא זה שאליו הגעתי עכשיו!" גם לבן השני היו טעויות בחשוב השאלה הקשה, והוא לא הצליח להגיע לפתרון שנתן האב. אבל הוא – שהיה ענו מאד – היה בטוח שהוא זה שטעה, ולא אביו החכם והנבון, ולכן נסה לפתור שוב ושוב עד שהגיע לתשובה הנכונה. מסביר בעל ה"אמרי חיים" מו"ל'ניץ: הקדוש-ברוך-הוא, האבא שלנו, תמיד צודק. הפתרון הנכון של כל מה שקורה בעולם הוא לפי איך שהשם מנהל את העניינים. השם אמת ותורתו אמת, ואין עוד מלבדו. אלא מה? לפעמים בני האדם אינם מבינים את החשבונות של השם יתברך. אבל הטעות אינה של השם, חלילה וחס! מי שהחשבונות שלו לא מתאימים למה שהקדוש-ברוך-הוא התכוון – סימן שיש לו עצמו טעות. יש אנשים שהאמונה שלהם חלשה. הם חושבים שהם החכמים. כאשר משהו לא מסתדר להם בחיים וזה מרגיז אותם – הם מתחילים לשאול שאלות על החשבונות של השם. עלינו לזכר תמיד, שהשם אמת ואין עוד מלבדו, ואם אנחנו לא מבינים משהו, זה בגלל שאנחנו לא מסגלים להבין. הפתרון האמיתי נמצא רק בידי השם יתברך!

רמז השמים, "יקרא אל השמים מעל – "זו הנשמה. "ואל הארץ – "זה הגוף. הפסוק בא לרמוז לנו, שאם אתה תדע לקרוא לנשמה ולתקן אותה, לקרב אותה לבורא יתברך, ולהחדיר בה את האור של הקב"ה, אור האין סוף עם הנרנח"י, לתקן אותה תיקון שלם, כשהיא תכנס לגוף – הגוף כבר "ותשמע הארץ", הגוף ממילא ילך אחריה וירדוף אחריה כמו צל, הוא טפל, לא צריכים לדבר איתו. אם אתה תתחיל לדבר עם הגוף – הוא לא ייתן לך לזוז. תעזוב אותו, דבר עם הנשמה, דבר עם הקב"ה והגוף יימס אחרי הנשמה.

זה הרמז לימים הנוראים, הימים הנוראים האלה שעברנו הם כמו שמים. הם כמו שמים! זה מעשה שמים! אנחנו עושים משהו? אנחנו רק נפעלים! אם בימים האלה "האזינו השמים ואדברה" – אז כל השנה אתה לא צריך כלום, "ותשמע הארץ אמרי פי", כל השנה אתה במנוחה, הכול ילך לך לטובה.

רבי אברהם המלאך

נפטר בשנת תקל"ז הרה"ק רבי אברהם המלאך בהרה"ק רבי דב בער, אב"ד פאסטוב. בנו של המגיד הגדול ממעזריטש. במשך כל ימיו היה פרוש מאד וקדוש בכל הליכותיו, ומרב קודשתו הגיע להתפשטות הגשמיות, ולכן נקרא בפי כל 'המלאך'. במחצית השנה האחרונה לחייו התקבל למגיד בעיר פאסטוב בהשפעתו של ה'מאור עיניים' מטשערנאביל, אבל בני העיר לא זכו הרבה לאורו, באשר נסתלק כעבר חצי שנה והוא בן ל"ו שנים בלבד.

"כל אדם המענג את השבת, יינתנו לו כל משאלות ליבו".

דזיזונק לאאליה

"יערוף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי כשעירים עלי דשא וכרביבים עלי עשב" [לב, ב] אמרו רבותינו במסכת אבות 'אם אין קמח אין תורה, אם אין תורה אין קמח', ומחדש רבינו האור החיים הקדוש חידוש גדול בפירוש המשנה, שיש כאן הלצת זכות לטובת האדם, שאדם שאין לו קמח ופרנסה בשפע, אין עליו תביעה שילמד כל היום, ומספיק שיקבע עתים לתורה. וזה הכוונה 'אם קמח אין תורה' 'אדם שאינו מסוגל ללמוד כל היום, זה סימן ש'אין קמח' שחסר לו פרנסה. ובזה מפרש את מה שנאמר בפרשתינו 'יערוף כמטר לקחי', 'שהתורה הקדושה נקראת 'לקחי', וכמו שנאמר 'כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו', ואומרת התורה שהכמות של לימוד התורה שהקדוש ברוך הוא רוצה מהאדם, תלויה בכמות המטר והפרנסה שיש לאדם. וכשאין לאדם פרנסה בריבוי גדול, אין הקדוש ברוך הוא תובע ודורש ממנו ריבוי הלימוד. ובלשון קודשו של רבינו הקדוש: 'אין הקב"ה שואל [תובע ומבקש] מהאדם ללמוד תורה, עד שמכין לו פרנסתו'.

חז"ל מלמדים אותנו "לעולם יהא אדם ענותן כהלל", ורשי מפרש שענותן פירושו: סבלן. כלומר: אדם צריך שיהיה לו כוח סבל אדיר, שכן לא פעם נתקל האדם במקרים שדורשים ממנו סבלנות של פלדה.

כל האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם

הרבי מלובביץ

חב"ד כל הלב לכל אחד

רבי מנחם מנדל שניאורסון

פרשת האזינו מסתיימת בציווי ה' אל משה לעלות להר נבו, לראות ממנו את ארץ ישראל ולהתכונן למותו. רש"י מפרש את הפסוק "וידבר ה' אל משה בעצם היום הזה": "בשלושה מקומות נאמר 'בעצם היום הזה'... אף כאן, במיתתו של משה, נאמר 'בעצם היום הזה'. לפי שהיו ישראל אומרים בכך וכך, אם אנו מרגישים בך, אין אנו מניחים אותו. אדם שהוציאנו מצרים, וקרע לנו את הים, והוריד לנו את המן, והגיד לנו את השליו, והעלה לנו את הבאר, ונתן לנו את התורה – אין אנו מניחים אותו. אמר הקב"ה: הריני מכניסו בחצי היום וכו'."

בני ישראל שנפרדו ממשח רבנו לא היו הדור של יוצאי מצרים, שהמרו לא אחת את פי ה', אלא בני הדור השני, שעליהם נאמר (דברים ד, ד): "ואתם הדבקים בה' אלוהיכם חיים כוחו"ל לכם היום". ובכל זאת ניסו למנוע את גזירת מותו של משה רבנו, ואמרו "אין אנו מניחים אותו!" משמעות הדברים מתעצמת על רקע הפסוקים הקודמים, שמתארים את העברת שרביט ההנהגה ממשח ליהושע בן-נון. התורה אומרת (שם מד): "ויבא משה וידבר את כל דברי השירה הזאת באזני העם, הוא והושע בן-נון". מפרש רש"י: "שבת של דיווגי הייתה: ניטלה רשות מזה, וניתנה לזה. העמיד לו משה מתורגמן ליהושע שיהא דורש בחייו". משמע שבני ישראל כבר ידעו שנתמנה מנהיג יורש למשח. ובכל זאת מייאנו להיפרד ממשח. יתרה מזו: משה רבנו אמר לאותו דור (דברים י"ב): "ועתה ישראל, מה ה' אלקיך שאל מעמך, כי אם ליראה את ה'...". שואלים חז"ל (ברכות לגב), וכי יראה היא דבר פשוט כל-כך, והם משיבים שבעבור משה אכן יראת ה' היא דבר קטן. אך כיצד התשובה מתרצת את השאלה, והלוא משה אומר "שואל מעמך", מכל יהודי, ומה זה מועיל שלגבי משה יראה היא דבר קטן? מסביר רבנו הזקן בספר התניא (פרק מב) "שכל נפש ונפש מבני ישראל יש בה מבחינת משה רבנו". ואם הדברים אמורים על כל יהודי, עד סוף כל הדורות, קל וחומר בני הדור ההוא. ובכל זאת, אף-על-פי שכל אחד ואחד מהם היה בו ממדרגת משה רבנו, ואף שכבר נתמנה יורש למשח, עמדו וניסו למנוע את ביצוע גזירתו של הקב"ה, והכריזו: "אין אנו מניחים אותו!" עמדתם זו של בני ישראל ביטאה את גודל התקשורתם הנפשית אל נשיא הדור, והיא מלמדת כל יהודי עד כמה נדרש להתקשר אל נשיא הדור, להתמסר אליו בכל לב ונפש, ולשאוף להיכנס עמו יחד, נשמות בגופים, לארץ ישראל, בגאולה האמיתית והשלמה. (תורת מנחם)

מוזמנים לשיעור תורה מרתק קבוע כל שני ורביעי עם הרב יהודה בר שלום שליט"א

הדפסת, הפצת, זכית בזיכוי הרבים

מכתב אל מנהיג

הסוכה נקראת "צילא דמיהמנותא" סוכת האמונה. כמו שאמרו חז"ל – בזוהר הקדוש, שהיה לאברהם אבינו עץ שעל פיו ידע מי מאמין בה' ומי בעבודה זרה. שכל עובד ע"ז שהיה בא לאברהם אבינו, אם היה ע"ז בכיסו – היה העץ עולה מעליו, ואם לאו היה העץ מצל עליו. וכך היה גם בענני – הכבוד שאם אדם חטא העננים מסתלקים מעליו, נעשה חור בעננים – והעננים לא מגינים מהשמש. ואם חטא חטא חמור יותר "הענן פולטו" – היו העננים מוציאים את האדם מחוץ למחנה, "ויזנב בך כל הנחשלים אחריו". ולכן מי שבפנים הוא מכובד. ולכן שמם ענני כבוד שכל מי שבתוכם יש לו כבוד.

בגמרא יש מחלוקת האם אדם יוצא ידי חובה בסוכתו של חברו רבי אליעזר אומר, כשם שאין יוצא בלולב של חברו לא יוצא גם בסוכת חברו. וחכמים אומרים, בסוכה יוצא כי כתוב "כל האזרח בישראל ישבו בסוכות כל ישראל ראויים לשבת בסוכה אחת". וכך פסק מרן שיוצאים – בסוכה שאולה וכן יוצאים בשל שותפות. כי כל ישראל בסוכה אחת יכולים לשבת רק אם יושבים בזה אחר זה רש"י. כתוב ברמ"א שאדם לא ישב בסוכת חברו שלא מדעתו ואע"פ שלא פוגעים בסוכה, מסביר המשנב"ר שזה מפריע למגורים בסוכה. שאדם לא רוצה שיראו מה אוכל וכד'. אמנם אם בעל הבית לא בסוכה – אין בזה איסור. כי ניחא לאינש דלעביד מצוה בממוניה. והוסיף כה"ח סברה נכונה משלו שזה דווקא בסוכה פשוטה, אבל בסוכה מקושטת זה – מפריע אפילו לא בנוכחות בעל הבית. ולכן לדינא, אף שסוכה שאולה מותר אע"כ ישאל ממנו רשות.

מעשה שהיה

משה העשיר היה מחסידי המגיד ממזריטש זיע"א. לימים ירד מנכסיו ונעשה עני מרוד ובא לשפוך את ליבו לפני המגיד, אך מחמת התור הארוך לא הניחו לו להיכנס. בלב שבור השיח דאגתו בפני חבריו, וכך הציעו הם: "מחר תתקיים "ברית מילה" ורבנו סנדק, וכיצא הרבי לברית, תיכנס לחדרו ותמתין עד שיחזור, ואז תספר לו את שבליבך". למחרת, כשחזר המגיד לחדרו, יצא משה ממחבואו ובדמעות סיפר לרבי את צערו ודחקו. אמר לו הרבי: "לך ושכור בית מרוח, וה' יתברך יעזור לך". "אך אין לי כסף! ואיך אשכור בית מזיגה"? אולם הרבי חזר ואמר: "לך ושכור בית מרוח, וה' יעזור לך"! נתן לו הרבי מטבע כסף להצלחה וברכו לשלום. משה יצא נבוך ומבולבל אך חיזק את עצמו באמונה. הוא פנה אל בעל עגלה העומדת לנסוע, ושאל: "לאן מועדות פניך"? "בכוונתי לנסוע לעיר פלונית". ביקש משה להצטרף אליו והעגלון הסכים. בדרך ראה עגלות וקהל רב עומדים ליד בית מרוח אחד. "מה עושים כולם במקום זה"? שאל. "בית מרוח זה, נפוצה שמועה כי מקום מסוכן הוא ורוחות רעות יש בו. כבר שנים עומד הוא ריק מאדם ובעלי העגלות עוצרים כאן לנוח מעט", השיבו העגלון. הבין משה כי משמים הוא ואמר: "רוצה אני לשכור את הבית הזה. "בעל העגלה צחק, הלא זה עתה סיפר לו שמקום סכנה הוא זה. משה פנה לגויים המקומיים וביקש להגיע לפרץ". בטוח אתה שברצונך לשכור את בית המרוח"? שאל הפרץ. "אכן"! השיב משה. "אומר לך נאמנה כי כמה אנשים ניזוקו בבית זה ומשום כך ריק הוא" ענה. "אינני ירא ובוטח אני בה' שלא יקרה לי חלילה שום רע". מצאה חן בעני הפרץ אמונתו החזקה ואמר: "טוב, אשכיר לך אותו בזול מאוד, ואף תוכל לשלם לי במהלך השנה". העסקים החלו לפרוח, ומשה עשה חיל. הפרץ היה מרוצה מאוד והעריך את חכמתו ויושרו. עם הזמן פרע משה את חובותיו והצליח מאוד, עד שהפרץ הפקידו לנהל כל עסקיו. לאותו פרץ היה פקיד גוי שקינא מאוד ביהודי אך ניסה להסתיר את שנאתו. באחד הימים קרא הפרץ למשה ואמר לו: "רוצה אני לקנות שוורים, וכיוון שאתה נאמן, אתן בידך 50 אלף רובל איתם תיסע ליריד המתקיים בשבוע הבא, תקנה את השוורים ותביאם הנה". נטל משה את צורו הכסף ושב לביתו להודיע לאשתו על הנסיעה. אמרה אשתו: "סע תחילה למגיד ממזריטש לקבל ברכה, ואחר תצא אל היריד". הפקיד הגוי כעס על כך ומרוב קנאה חשב כיצד לפגוע במשה ולהרגו. הוא קרא ל-3 בחורים ואמר להם: "דעו לכם כי יש למשה 50 אלף רובל לקנות שוורים. לכו ליער וחכו לו שם, תהרגו אותו וקחו את הכסף שבידו. "עשו הבחורים כן, נטלו עמם סכינים ויצאו לדרך. בינתיים אמר המגיד ממזריטש למשמשו שאם יבוא משה, לא יכניסוהו עד שיקבלו רשות לכך. אכן כשהגיע משה לבית הרבי ובקש לקבל ממנו ברכה עוד לפני שבת כדי שיוכל מיד לאחריה לצאת לדרך, לא נתנו לו המשמשים לבוא פנימה. גם אחרי השבת כשניסה בהפצרות ובתחנונים להיכנס לרבי בטענה שממחר הוא לעסקיו, לא הניחו לו בשום אופן לעשות זאת. בלית ברירה המתין האיש ליום השני, ואחר כך ליום שלישי, והיה מלא עגמת נפש על העיכוב. רק ביום השלישי ניתנה למשה הרשות להיכנס פנימה. בבואו התלונן בפני הרבי על שזמנו דחק ועלול הוא לאחר ליריד. ניחם אותו המגיד ואמר לו: "אל תחשוש כלל, סע לעיר פלונית ותקנה שם שוורים טובים כרצונך, במחיר סביר". עשה משה כדברי הרבי ונסע לעיר אחרת, ואמנם השיג את מבוקשו וחזר לביתו בשמחה. הפרץ קבלו בשביעות רצון מרובה בראותו שהיהודי קנה עבורו שוורים טובים ואף החזיר לו עודף. תוך כדי שיחתו עם משה, הופיעו 3 הבחורים שהמתינו לקרבנם ביער עד בוש, ועתה שבו אל כפרם. כשראו את אדונם עומד ומשוחח בחיבה עם היהודי, נגשו אליהם מיד וגילו את סודם, באומרם למשה: "עליך להודות לא-לוקיך על שהצילך מידינו, כי הפקיד שכר אותנו להרוג אותך בעת שתעבור דרך היער, ואנו חיכינו לך כמה ימים אך לא הגעת". כששמע זאת הפרץ כעס מאוד על הפקיד הסורר. ומשה שנבהל לשמע הדברים, הבין עכשיו מדוע עיכב אותו המגיד ממזריטש במשך שלושה ימים ולא הניחו לבוא לפניו, ובזה הצילו ממוות. הוא נשא עיניו למרום והודה לה' על חסדיו הגדולים.

סיפור לשבת

הרב ארנסט פליס"א

מתוך [חול על חסד]

צצם הזכרת היום הקדוש

צצם הזכרת שמו של היום הקדוש בשנה, בכוונתנו לזכור את חסדו ורחמיו, וצד דרך תיקונו השלם של השומר איך וכיצד? מלמד בניסיון הבצל שם טוב הקדוש כך זה היה דבר שבערה שהיו לו קביצת הדבק, או הצצה ליצד בלתי ידוע כדי לספור מצלצלים. באתו היום נסע הבצל שם טוב עם תלמידיו בדרכ לא סלולה אלף הסוסים דהרו לבדע דרך שדות ויערות, באמצע היצר נצמדו הסוסים וזה היה סימן עצליהם לשהות במקום. הבצל שם טוב ותלמידיו התפללו מנחה ולאחר מכן ישבו לאכול. לפתע הבצל שם טוב החל לחפור טומה בקרקע שם בתוכה יין שרץ ואמר: "לחייט", מצפה זה היה מוצר לתלמידיו, ומשם, הוא החל לספר להם סיפור: לסופר עשיר הייתה בת יחידה כאשר הייתה צריכה להתחתן מצא עבורה בן תורה. האבך ואשתו לא חסרו מאומה והוא ישב ולאד תורה. לאחר שחזרו הלך לצולמו השאיר את כל הונו לבתו וחזנו. הבת ניהלה את החנות והמסחר במקום ובצלה המשיך לבט וללמוד תורה. בסביבתם היה כומר נוסה להסית יהודים לבקש את דת הנוצרים ובמיוחד חיפש בני תורה, כשמצא הכומר על האבך החל לחשוב איך ללכודו ברשתו, החל לבוא לציתים קרובות לחזונו ולקנות מה עזריק ולא צריק עד שנעשה לבקוח קבוצ, פעם סיפרה האישה לכומר שבעלה חולה והוא השתתף בצורה ובקש לבוא ולבקרו בביתו, שוחח עם האבך בעניינים שונים וראה שהוא אכזר שם עבדו. כעבור זמן מה האבך שם חלה, הכומר ביקר שנית והחל לפתותו "יש לי דירה טובה עם אויר מצוין וסביבה עצי פרי, אתן לך את הדירה, קח משרתת שתבשל עבורך אוכל כשר ואכנס מדי פעם לשוחח איתך". הצעתו נתקבלה והידידות בין האבך לכומר הצמיחה, הכומר שיחד את המהפכת שתיתן לו בשר טריפה ונבלה שיטראו לטמטום מוחו וליבו עד שדיבורי הכומר פצלו עליו וכעבור זמן הסכים להתנצר, התחתן עם איה וצג את אשתו. הכומר נתן לו סכומי עתק שסגורו את צניו, במשך הזמן קנה כרדס עם בית ונכנס לאור בו. בתוך הכרדס ער שומר קן. פעם הצצה שהמור טיף עם אשתו הנוכחיה בכרדס שמו קול כפי צצום מהצריף של השומר, הוא נכנס אל השומר ואסף מדוע הוא בוכה השומר א ק הוא לא צנה ודחה אותו בתירוץ שונים, בפעם אחרת כאשר שמע שם את בכיותיו לא נתן לו הדבר מנות, הוא התחנן אליו שיטלה לו מה הסיבה, השומר הלך לא יכול היה לסרב והחל לספר "אני יהודי מאנוסי ספרדוילי נשאיתי נאמן לאילוף". אלף היהודים יש יום אחד בשנה שנקרא יום כיפור שהוא יום תשובה וסליחה ולכן אני בוכה כי היום יום כיפור". בפעם את סיפור השומר, התעוררה אלף המור רוח טהרה ותשובה לשם אלף ה' ולידה את כל לבבו לשומר, השומר אמר לו שהוא יכול כעת לנדוד למדינה אחרת ולחזור להיות יהודי בלוי, נכנסו הדברים כחץ בליבו והוא ברח למרחקים והפך לבצל תשובה גדול. כאשר אשתו ראתה שבעלה נצלם לא ידעה מה לעשות, עלה בדעתה שהשומר יודע אודותיו, לא נתנה לו מנוח עד שסיפר לה את כל האמת, בראותה את גודל התקיפות של אמות ישראל אמרה בליבה להתנער, מכרה את כל רכוסה ונסעה למדינה אחרת והתנערה. השומר הלך אמר בליבו: "מה יהיה איתי? ארמתי לך שני אנשים התנערו ואני יושב פה... עד מתי?" והחליט ללכת מצייר ברגל עד שיטע למחוז חפצו. הוא הלך בדרכים והשדות אק באמצע הדרכ מתי, כשנשמתי עלתה לצולמ העליון היו מליצי יור שאמרו "כיוון מעטפתו הייתה טובה והתחיל ללכת כדי לחזור ליהדותו צריק להכניסו למקום הקדוש, ואילו המקטרים אמרו: "לא כיוון שפוצץ לא צתה תשובה". כך מוטטה נפשו עד כה מבלי למצוא מנוח, וצכשו בעקבות תפילותיו ואמירת ה"לחייט" נתקנה נפשו והכניסה למקומה הראוי, סייט הבצל שם טוב את דבריו והורה לצללון להמשיך בדרכ.

תומר

סגולת תומר דבורה - הרמ"ק העיד עליו האר"י הקדוש זיע"א, שהרמ"ק הגיע לשלימות קודש, ולא נפטר אלא בעטיו של נחש. בהסכמתו של בעל השל"ה הקדוש לספר "תומר דבורה", נאמר: "וכל מי שרגיל בספר הזה, ואומר אותו בכל שבוע או בכל חודש, מובטח לו שהוא בן העוה"ב."

מחבר הספר הינו הרמ"ק הקדוש, אור העולם רבי משה קורדובירו בן רבי יעקב זיע"א. מלאכי אלוקים שתו בצמא ממעיניו של הרמ"ק הקדוש. בין השותים בצמא את דבריו היו רבי חיים ויטאל זיע"א, רבי אליהו וידאש זיע"א - מחבר הספר "ראשית חכמה", והאר"י הקדוש זיע"א. בהלוויית הרמ"ק ראו עמדי אור מעל מיטתו, והעיד עליו האר"י הקדוש זיע"א, שהרמ"ק הגיע לשלימות קודש, ולא נפטר אלא בעטיו של נחש. בהסכמתו של בעל השל"ה הקדוש לספר "תומר דבורה", נאמר: "וכל מי שרגיל בספר הזה, ואומר אותו בכל שבוע או בכל חודש, מובטח לו שהוא בן העוה"ב". וכן, ידוע כי כ"ק האדמו"ר ר' יואל טיטלבוים מסאטמר זיע"א גילה שכ"ק האדמו"ר מצאנו - 'הדברי חיים' זיע"א הבטיח: שכל הלומד מהספר "תומר דבורה" מובטח לו שלא יפגע מהמחלה הממארת והידועה. מדברים אלו ניתן להבין כי הקורא בספר "תומר דבורה", מביא לעצמו ולמשפחתו את ברכת ה' ופועל לפתיחת אוצרות הישועה, בכל העניינים.

להתחבר עם הספירות לפי הזמן - פרש רבי שמעון בפרשת בראשית [דף יא] עצה רבה וגדולה מן התורה היאך יתקשר האדם בקדשה העליונה ויתנהג בה, ולא יפרד מן הספירות העליונות תדיר, וצריך האדם בזה להתנהג כפי הזמן, רוצה לומר לדעת איזו ספירה שולטת ולהתקשר בה ולעשות התיקון המתניח אל המידה השולטת. בלילה יתקשר עם המלכות והתחיל מהלילה עת שכיבת האדם על מיטתו, והרי השליטה היא לילה מדת המלכות, והוא הולך לישן, השנה היא כעין מיתה ואילנא דמותא שלטא, מה יעשה, יתקן ויקדים להתקשר בסוד הקדשה דהינו סוד מדת המלכות בבחינת קדושתה, ולזה ילך על מיטתו ויקבל על מלכות שמים שלמה בכוונת הלב. קם בחצות לילה ייטול ידיו מהקליפה השולטת עליהם ויעביר רעה מבשרו ויברר, ויתקן השכינה בעסק התורה, ועל זה נאמר עליה (משלי ו, כב): (בשכרך תשמר עליך) מן החיצונים (והקיצות היא תשיחרך). ותתקשר עמו והוא עמה, ויתעלה דיוקן נשמתו בגן עדן עם השכינה הנכנסת שם עם הצדיקים, והתפארת יבא שם גם הוא להשתעשע עם הצדיקים ועמו בחברתם, שכלם מקשיבים לקולו. הרי ממש נסע עמה מהמיתה והשנה אל סוד החיים העליונים ונקשר בסוד גן עדן והתחיל להתנוצץ עליו אור התפארת המתנוצץ בגן עדן על הצדיקים, וכן פרש בפרשת תרומה [דף קל:]

בני התא פדיונותא

בגן עדן אין חותנת - ביומו הראשון ללימודים חוזר הילד מבית הספר ומספר בהתרגשות לאביו על שיעור התורה הראשון שלמד. "ומה למדתם בשיעור?", מתעניין האב. למדנו על הזוג הראשון בעולם, משיב הבן, "אדם וחוה בגן עדן". לאחר ההרור קצר שואל הבן, "אבא שכחתי איך קראו לחותנת של אדם?" חמוד שלי, משיב האב, "אין חותנת, שכחת שזה גן עדן..."

"האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי" (דברים ל"ב, א'). - אור החיים מסביר בפסוק זה כי גם לאחר מותו של האדם, כשהנפש נפרדת מהגוף והגוף נותר כ"בחינת הארץ", ללא החלק הרוחני שמחיה אותו - הגוף עדיין יהיה מסוגל לשמוע את דברי ה'. כלומר, יש כאן הבטחה לצדיקים, שאף שגופם מצוי בתוך "הארץ", עתיד גופם לשמוע את מאמר ה'. אור החיים ממשיך לזכור קטע מהזוהר המתאר את בת הקול שתקרא לכל המתים מקברם, ותאמר להם "צאינה וראינה", כדי לעוררם לחיים. זהו תיאור של תחיית המתים, בה הגוף שומע את הקריאה, אף על פי שמצוי בעפר. ואומרו ותשמע הארץ וגו' - פירושו: שאפילו אחר פרידת הנפש מהגוף ותשיאת בחינת הארץ לבדה, אף על פי כן תשמע הארץ אמרי פי, פירושו: על דרך אומרים בספר הזוהר (זוהר חדש בראשית בפסוק ויאמר אלהים יהי מאורות) וז"ל: "צאינה וראינה" וגו' - עתידה בת קול לאתערב בכל ציונה וציונה דבתי קברים ואומרת: "צאינה וראינה פוקו מתחות בליאותא דעפרא ואיתערו משנתכון בנות ציון כמה דאת אמר מה הציון הלז", עד כאן". מוסיף אור החיים הקדוש כי הכתוב "ותשמע הארץ אמרי פי" האמור על תחיית המתים, נכתב לאחר הנכתב "האזינו שמים" העוסק בחובה לשמוע דברי תורה - מכאן לומדים מוסר חשוב: הצדיקים, שהאזינו לדבר ה' בחייהם, גופם יוכל לשמוע את הקריאה הזו לאחר מותם. אך אלה שלא הקשיבו לדבר ה' בחייהם - גופם לא יוכל לשמוע את הקול הזה, ועפרם לא ינוע בתחיית המתים. כלומר, שמיעת בשורת תחיית המתים תלויה בלימוד התורה. מי שלא האזין לדבר ה' בימי חיותו, ללמוד לקיים את מצוות התורה, גופו לא ישמע את קול הכרזת ה' ולא יקוץ לתחיית המתים. באופן זה, אור החיים מדגיש את החשיבות של שמיעה והאזנה לדבר ה' במהלך החיים, כהכנה למצב שלאחר המוות ולתחיית המתים. "הוא המאמר שמבטיח ה' לצדיקים שישמע גופם אחר שיהיה בארץ, והוא אומרו ותשמע הארץ אמרי פי, וממוצא דבר אתה למד שמי שלא יאזין דברה' לא ישמע גופו השוכן בארץ את קול הכרזת ה', ולא יהיה עפרו ננער".

הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

פרשת השבוע

הלכה שבועית

ותשובה ותפילה וצדקה - ידוע הלימוד מדברי רבותינו, כי לפעמים ישנה גזירה על האדם, אבל "תשובה ותפילה וצדקה - מעבירין את רוע הגזירה". כלומר, יש בכוח אלו שלוש הדברים, לבטל את הגזירות הרעות. תשובה - ותשובה, הכוונה היא כמובן למצוות התשובה, שעל כל אדם לפשפש במעשיו, ולהיטיב את דרכיו. ובכלל זה גם מה שהיו נוהגים בדורות הקודמים, להתענות בימים הללו, וגם בזמן הזה, רבים נוהגים להתקדש במותר להם, שלא להרבות בסעודות ומאכלים עריבים, ובזדאיי שלא לעסוק בבילויים ועניינים כאלה, כי אלו הימים צריכים להיות קודש לה'. ובספר כיסא דוד, סיפר מרן רבינו החיד"א, אודות רבה של ירושלים, הגאון רבי דוד יצחקי, (אביו של הגאון רבי אברהם יצחקי, המחבר ספר ורע אברהם), שהיה דחוק מאד בפרנסתו, ופעם אחת נאלץ מרוב דוחק, ללוות זהוב שלם מאדם אחר. רבי דוד הניח את הזהוב בכיסו, והמשיך בדרכו. לפתע, ניגש אליו אדם עני, וביקש ממנו צדקה, רבי דוד, שלא שם לבו באותה העת כי בכיסו נמצא זהוב, הכניס ידו לכיסו, ונטל משם מטבע, שהיה סבור שהוא פרוטה, ונתנו בידו של העני. כשלביתו, חיפש את הזהוב, וזכר במה שאירע לו. "שמו הרב, ויגל גלה אחר גלה", שזיכרו ה' יתברך לתת זהוב לעני, שאילו היה שם לב, לא היה זוכה למצווה גדולה כל כך, שהרי אינו ראוי לכך מחמת עניותו, ועתה שמח, שזיכרו ה' במצווה יקרה כל כך. "כל אותו היום, לא פסקה שמחה ממנו".

בפרשה זו נפרשת השירה אותה כתב משה, שמטרתה להוות אזכור בעתיד כאשר יפנו העם עורף לתורת האל. השירה, הכתובה בשפה פיוטית וגבוהה, משבחת את הנהגת ה' ואת בחירתו בעם ישראל. מול אלו מוצבים מעשי העם, מרידתו באל ועבודתם אלוהים אחרים. בהמשך השירה מפורט העונש הצפוי לעם במקרה כזה - ה' יפנה להם עורף ולא יעזור להם מול אויביהם כבעבר, אם כי לבסוף מוצגת גם נחמה: כאשר יכיר עם ישראל שה' הוא האלוהים - יצילים ה' מיד אויביהם. לאחר שהקריא משה את דברי השירה בפני כל העם ובפני יהושע, קורא לו אלוהים לעלות אל הר נבו ולהשקיף על הארץ. לאחר מכן, מודיע לו האל, ימות משה בלא שיזכה להיכנס אל הארץ.

כלל ט', הלכה ו'. וכל ההיתר של שניים באדם שטבעו לעשות מעשה לעצמו, הוא רק שיינצלו מעון דיבורים אסורים. אבל עדיין נחשבים מסייעים לדבר עבירה.

כיון שעל פי דבריהם עושה האיש שמספרים לו דבר אסור. כיון שאסור לו לעשות מעשה על פי עצמו עד שיפסקו בבית דין שיכול לעשות כן. וחזק מזה קשה שיתאספו כל הפרטים להתיי, כי אין מצוי שידעו המספרים את כל פרטי הדין כדי שישערו נכונה מה יפסקו בבית דין. ולכן יש להזהר מלגלות לאדם שדרכו לעשות מעשה על פי עצמו בלי רשות מבית דין, כדי שלא יילכדו ברשת בעלי הלשון. ושומר פיו ולשונו, שומר מצוות נפשו.

הלכות - החפץ חיים

לשון

לא לקרוא בשעת
תפילה וקריאת התורה

שבת שלום